

Tabela 40 Plan operacyjny na lata 20012-2015

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
Priorytet: ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO (PA)				
Cel strategiczny (długoterminowy): Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza				
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA 1. Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza				
PA 1.1. Monitorowanie i zarządzanie Programem ochrony powietrza (monitorowanie, koordynowanie działań, raportowanie)	zadanie ciągłe	Marszałek Województwa	100 (na rok)	budżet
PA 1.2. Realizacja zadań wskazanych w programach ochrony powietrza (POP)	2013	jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa energetyczne, administratorzy i właściciele budynków	wg kosztorysów inwestycji zgodnie z szacunkami w POP	budżet, środki własne właścicieli, zarządców zakładów, fundusze unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PA 2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych				
PA 2.1. Monitoring powietrza	2019	WIOŚ	w ramach zadań własnych	WFOŚiGW, NFOŚiGW
PA 2.2. Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej	zadanie ciągłe	jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa energetyczne, administratorzy i właściciele budynków	wg kosztorysów	budżet
PA 2.3. Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne	zadanie ciągłe	jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa	wg kosztorysów	budżet
PA 2.4. Modernizacja istniejących kotłowni	zadanie ciągłe	Przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa energetyczne, Zarządy Miast	wg kosztorysów	budżet
PA 2.5. Modernizacja sieci przesyłowych i sieci rozdzielczych	zadanie ciągłe	Przedsiębiorstwa energetyczne	wg kosztorysów	środki własne
PA 2.6. Modernizacja układów technologicznych skutkująca zmniejszeniem zużycia materiałów, wody lub energii	zadanie ciągłe	Przedsiębiorstwa	wg kosztorysów	środki własne
PA 2.7. Termomodernizacja budynków	zadanie ciągłe	Gminy, Przedsiębiorstwa, Administratorzy budynków	wg kosztorysów	budżet, środki własne zarządców i właścicieli, NFOŚiGW, środki UE
PA 2.8. Monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczeń dróg, prowadzącego do nieorganizowanej emisji pyłu	zadanie ciągłe	Policja, Straż Miejska	w ramach zadań własnych	budżet

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie		Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
PA 2.9.	Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych, oraz do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, w szczególności dwutlenku węgla CO ₂	zadanie ciągłe	przedsiębiorstwa	wg kosztorysów	środki własne, środki UE, WFOSiGW, NFOSiGW
PA 2.10.	Zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin (w tym: zakup pojazdów spełniających normy emisji spalin Euro 4, zastosowanie w komunikacji miejskiej środków transportu zasilanych paliwem alternatywnym np. gazowym CNG (LPG, LNG) lub odnawialnym (bioetanol) w miejsce oleju napędowego)	zadanie ciągłe	Przedsiębiorstwa komunikacji	wg kosztorysów (ok. 1 000/autobus)	środki własne, środki UE
PA 2.11.	Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja/poprawa stanu technicznego dróg, wprowadzanie inteligentnych sieci zarządzania ruchem.	zadanie ciągłe	Zarządy Powiatu, Gminy, Zarządy dróg,	wg kosztorysów	budżet, środki własne, środki UE
PA 2.12.	Utrzymanie czystości dróg w celu ograniczenia emisji wtórnej (czyszczenie metodą moką)	zadanie ciągłe	Zarządy Powiatu, Gminy, Zarządy dróg	200-500 zł/km/rok	budżet, środki własne zarządów dróg
Priorytet: GOSPODARKA WODNA (W)					
Cel strategiczny (długoterminowy): OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): W1. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych					
W 1.1.	Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych	2012	RZGW	1 300	budżet, NFOSiGW
W 1.2.	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni	2012-2016	RZGW	5 000	budżet, WFOSiGW, NFOSiGW
W 1.3.	Organizacja i przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych wraz z konsultacjami społecznymi projektu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy	2014-2015	RZGW, KZGW	1 000	budżet, NFOSiGW
W 1.4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemu kanalizacji m.in. zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Programem wyposażenia w oczyszczalnie ścieków aglomeracji <2000 RLM	2015	gminy, przedsiębiorstwa wod.-kan.	50 000	budżet, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW
W 1.5.	Propagowanie oraz budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie brak będzie kanalizacji w okresie perspektywnym	2015	Zarząd Województwa, Gminy, właściciele gospodarstw	25 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW,, środki UE
W 1.6.	Kontrola sposobów postępowania ze ściekami komunalnymi z domostw, prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków i wdrożenie harmonogramu wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni	zadanie ciągłe	Gminy	w ramach zadań własnych	w ramach działań własnych
W 1.7.	Redukcja zanieczyszczeń biodegradowalnych przez zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości > 4000 RLM	2015	Zakłady przemysłowe		środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
W 1.8.	Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników	2012-2019	gminy, przedsiębiorstwa wod.-kan.	5 000	budżet, środki przedsiębiorstw, WFOSiGW, RPO, PZD
W 1.9.	Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	zadanie ciągłe	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, RZGW	wg budżetu	budżet
W 1.10.	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych:	zadanie ciągłe	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze,	wg budżetu/ 5 000	budżet, środki UE,

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
- wyposażenie w zbiorniki na gnojowice i płyty obornikowe - budowa biogazowni w celu zagospodarowania nieczystości ciekłych z hodowli - promocja i stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej - promocja i stosowanie "Programu rolnośrodowiskowego" m.in. wspieranie rolnictwa ekologicznego, zastosowanie międzyplonów oraz wsiewek poplonowych, utrzymanie stref buforowych i miedz śródpolnych.		rolnicy		środki własne
W 1.11. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	zadanie ciągłe	WIOŚ	wg budżetu	budżet, WFOSiGW, NFOSiGW
W 1.12. Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowywanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem	2012-2015	Gminy, właściciele ośrodków wypoczynkowych	wg budżetu	budżet, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW,
Cel operacyjny (krótkoterminowy): W2. Dobra jakość wód użytkowych i racjonalizacja ich wykorzystywania				
W 2.1. Budowa i modernizacja systemów poboru i uzdatniania wody	2012-2015	gminy, przedsiębiorstwa wod.-kan.	100 000	budżet, środki własne, WFOSiGW,
W 2.2. Budowa nowych oraz modernizacja istniejących sieci wodociągowych polegająca m.in. na: <ul style="list-style-type: none"> wymianie odcinków sieci wodociągowych azbestowo-cementowych i ołowianych wymianie zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody budowie i modernizacji urządzeń w przypadku niewłaściwej jakości wody do picia 	2012-2015	gminy, przedsiębiorstwa wod.- kan, WIOŚ,	100 000	budżet, środki własne, WFOSiGW
W 2.3. Prowadzenie wojewódzkiego systemu informowania społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wykorzystywanej w kąpieliskach	zadanie ciągłe	WSSE	500	środki własne, WFOŚiGW, środki UE
W 2.4. Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego, wodom wykorzystywanym jako kąpieliska	2012-2015	gminy, właściciele ośrodków wypoczynkowych, przedsiębiorstwa wod.- kan, WIOŚ,	wg budżetu	budżet, środki własne, WFOSiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): W3. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami powodzi				
W 3.1. Podwyższanie zdolności retencyjnych terenów w zlewni poprzez: <ul style="list-style-type: none"> przebudowę systemów melioracji odwadniające na odwadniająco- nawadniającą, umożliwiające regulowane opóźnienie odpływu i w konsekwencji obniżenie zagrożenia powodziowego w dolinie końcowego odbiornika, zagospodarowanie ścieków i wód opadowych z terenów zurbanizowanych do nawodnień terenów zielonych lub przynajmniej umożliwiających ich przetrzymanie i powolny odpływ infiltracyjny poza okresem największego zagrożenia, unikanie nieuzasadnionej regulacji i pogłębiania cieków wodnych skutkujące przyspieszonym 	2012-2015	ZMiUW, RZGW, gminy, podmioty korzystające z wód, Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze	wg budżetu	budżet, NFOSiGW

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
<p>splywem wody oraz ryzykiem podtopień w dole zlewni, - niezagospodarowywanie naturalnych terenów zalewowych rzeki wałami i groblami lub inną zabudowa, wymuszającą później konieczność ich ochrony (utrzymanie maksymalnej pojemności retencyjnej doliny), ograniczanie nieprawidłowych praktyk rolniczych zwiększających spływ powierzchniowy (szkolenia dla rolników).</p>				
<p>W 3.2. Opracowanie: - wstępnej oceny ryzyka powodziowego, - map zagrożenia powodziowego, - map ryzyka powodziowego, - planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarach dorzeczy oraz w regionach wodnych - uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego..</p>	2012-2015	RZGW, KZGW w konsorcjum z IMGW, GUGiK, RCB i IŁ, gminy, Marszałek Województwa	wg budżetu	budżet, NFOSiGW
<p>W 3.3. Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należyłym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych</p>	zadanie ciągle	ZMiUW, RZGW, gminy, podmioty korzystające z wód	wg budżetu	budżet, POIiŚ, PROW, WFOSiGW,
<p>W 3.4. Modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej oraz zabudowy regulacyjnej m.in. w ramach działań realizacji Programu dla Odry- 2006</p>	2012-2015	RZGW, ZMiUW	800 000	budżet, POIiŚ, PROW, WFOSiGW
<p>W 3.5. Budowa zbiorników retencyjnych, w tym realizacja Programu małej retencji wodnej województwie lubuskim w tym m.in.: - budowa zbiorników retencyjnych, - budowa mniejszych zbiorników i stawów, - budowa jazów i zastawek oraz przepompowni,</p>	2012-2015	ZMiUW, RZGW, gminy	80 000	budżet, POIiŚ, PROW, WFOSiGW,
Cel operacyjny (krótkoterminowy): W4. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej rzek				
<p>W 4.1. Modernizacja istniejących urządzeń piętrzących poprzez wyposażenie ich w przepławki</p>	2011-2015	ZMiUW, właściwe RZGW, gminy, podmioty korzystające z wód	30 000	budżet, NFOŚiGW, WFOSiGW, środki UE
<p>W 4.2. Zwiększenie możliwości retencyjnych m.in. na obszarach cennych przyrodniczo i ochrona siedlisk wodnych i od wód zależnych</p>	2012- 2013	Lasy Państwowe	5 000	NFOŚiGW, środki UE
<p>W 4.3. Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych</p>	działanie ciągle	właściwe RZGW, ZMiUW, gminy, Lasy Państwowe, organizacje pożytku publicznego	wg budżetu	budżet, NFOSiGW, WFOSiGW, środki UE

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania	
Priorytet: GOSPODARKA ODPADAMI (GO)					
Cel strategiczny (długoterminowy): STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): GO1. Kształtowanie systemu gospodarki odpadami					
GO 1.1.	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie.	Zadanie ciągłe	Marszałek Województwa, Gminy, Związki Gmin	ok. 1 000	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.2.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.	2015	Marszałek Województwa, Gminy	W ramach zadań własnych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.3.	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia skutecznej egzekucji prawa.	2015	Marszałek Województwa, Gminy	W ramach zadań własnych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.4.	Wylimitowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów.	Zadanie ciągłe	Zarządcy składowisk, Gminy, Związki Międzygminne	W ramach zadań własnych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.5.	Zapewnienie dostępności odpowiedniej przepustowości instalacji do przetwarzania odpadów.	2014	Zarządcy instalacji, Gminy, Związki Międzygminne	Brak danych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.6.	Stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu.	2014	Gminy, Związki Gmin	W ramach zadań własnych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.7.	Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.	Zadanie ciągłe	Marszałek Województwa, Starostwa Powiatowe, Gminy	W ramach zadań własnych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.8.	Rozbudowa i budowa zakładów zagospodarowania odpadów obejmujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które będą zapewniać następujący zakres usług: mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni; składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych; kompostowanie odpadów zielonych oraz opcjonalnie - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie; zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych; zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.	2018	Gminy, Związki Gmin	ok. 1 000 000 tys. zł	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 1.9.	Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	2011	Zarządcy składowisk, Gminy, Związki Międzygminne	Brak danych	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
Cel operacyjny (krótkoterminowy): GO2. Gospodarka odpadami komunalnymi				
GO 2.1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.	2015	Gminy, Związki Międzygminne	ok. 10 000	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki UE
GO 2.2. Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.	2015	Gminy, Związki Międzygminne		budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki UE
GO 2.3. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: <ul style="list-style-type: none"> • w 2013 r. więcej niż 50%, • w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	2013 i 2020	Gminy, Związki Międzygminne		budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki UE
GO 2.4. Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.	2014	Gminy, Związki Międzygminne		budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki UE
GO 2.5. Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i, w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku.	2020	Gminy, Związki Międzygminne		budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki UE
Cel operacyjny (krótkoterminowy): GO3 Gospodarka odpadami niebezpiecznymi				
GO 3.1. Prowadzenie bazy danych PCB.	Zadanie ciągłe	Marszałek Województwa	W ramach zadań własnych	WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
GO 3.2. Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych oraz standaryzacji urządzeń.	2014	Organizacje odzysku, producenci i wytwórcy olejów odpadowych	Brak danych	Środki własne
GO 3.3. Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku).	Zadanie ciągłe	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	W ramach zadań kontrolnych	środki własne, WIOŚ
GO 3.4. Ukształtowanie systemu unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych, obejmującego docelowo alternatywnie spalanie tych odpadów w spalarniach przystosowanych do przyjmowania tego typu odpadów lub spalanie odpadów w spalarniach odpadów po autoklawowaniu, dezynfekcji termicznej, działaniu mikrofalami (docelowo należy odejść od budowy i eksploatacji małych spalarni odpadów przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych).	2014	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji unieszkodliwiania tych odpadów	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
GO 3.5. Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców tych odpadów w małej ilości (źródła rozproszone).	Zadanie ciągłe	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	W ramach zadań kontrolnych	środki własne, WIOŚ
GO 3.6. Przegląd spalarni odpadów medycznych przynajmniej raz w roku.	Zadanie ciągłe	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	W ramach zadań kontrolnych	środki własne, WIOŚ
GO 3.7. Opracowanie i wdrażanie innowacyjnych technologii przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów, w szczególności alkalicznych.	2014	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE

Działanie		Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
			unieszkodliwiania tych odpadów		
GO 3.8.	Rozbudowa lub modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.	2014	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji unieszkodliwiania tych odpadów	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
GO 3.9.	Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu, prowadzących strzeżarki, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.	Zadanie ciągłe	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	W ramach zadań kontrolnych	środki własne, WIOŚ
GO 3.10.	Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”.	2032	Marszałek Województwa, Starostwa Powiatowe, Gminy	Ok. 10 000	budżet, WFOŚiGW, NFOŚiGW
GO 3.11.	Rozbudowa infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw.	2014	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji unieszkodliwiania tych odpadów	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
GO 3.12.	Rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz ponownego wykorzystania odzysku, w tym recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej.	2014	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji unieszkodliwiania tych odpadów	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
GO 3.13.	Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków	Zadanie ciągłe	Zarządcy oczyszczalni ścieków	W ramach zadań własnych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
Priorytet: OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)					
Cel strategiczny (długoterminowy): OCHRONA, ODTWARZANIE I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE RÓZNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I GEORÓZNORODNOŚCI					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP1. Poglębianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa					
OP1.1.	Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)	2015	RDOŚ, RDLP, organizacje pozarządowe, dyrektorzy parków narodowych, instytucje naukowe	wg budżetu	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki UE
OP1.2.	Edukacja pracowników administracji publicznej oraz pozostałych interesariuszy w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw zarządzania obszarami Natura 2000	2015	samorządy, RDOŚ, organizacje pozarządowe	wg budżetu	Life + FOP NFOŚiGW WFOŚiGW
OP1.3.	Weryfikacja granic Parków Krajobrazowych	2015	ZPKWL, Sejmik Województwa	wg budżetu	budżet
OP1.4.	Weryfikacja i uporządkowanie granic obszarów chronionego krajobrazu	2015	Sejmik Województwa	wg budżetu	budżet

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania	
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP2. Stworzenie organizacyjnych i prawnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody					
OP 2.1.	Opracowanie i zatwierdzenie planów ochrony dla istniejących parków narodowych i krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody, a także planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	2015	dyrektorzy parków narodowych, ZPK, RDOŚ	wg budżetu	budżety, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki UE
OP 2.2.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	zadanie ciągle	samorządy, RDOŚ	wg budżetu	w ramach działań własnych
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP3. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych					
OP 3.1.	Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000 oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu	zadanie ciągle	RDOŚ oraz wszyscy interesariusze związani z obszarami Natura 2000	wg budżetu	budżet, środki własne
OP 3.2.	Czynna ochrona siedlisk cennych przyrodniczo (np. terenów podmokłych, łąk i pastwisk, muraw kserotermicznych)	zadanie ciągle	ZPK, RDLP, RDOŚ, dyrektorzy parków narodowych, organizacje pozarządowe	wg budżetu	NFOŚiGW, WFOŚiGW, FOP, środki UE
OP 3.3.	Przebudowa drzewostanów pod kątem zgodności z siedliskiem, w szczególności na terenach obszarów chronionych	zadanie ciągle	RDLP, dyrektorzy parków narodowych	wg budżetu	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki UE, FOP
OP 3.3.	Opracowanie i wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych	2015	ZPK, RDLP, RDOŚ, dyrektorzy parków narodowych, organizacje pozarządowe	wg budżetu	NFOŚiGW, WFOŚiGW, FOP
OP 3.4.	Opracowanie i wdrażanie kompleksowych systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej oraz służącej ochronie przyrody	2015	ZPK, RDLP, RDOŚ, dyrektorzy parków narodowych, organizacje pozarządowe	wg budżetu	Life + PO Infrastruktura i Środowisko, NFOŚiGW, WFOŚiGW, FOP, Interreg
OP 3.5.	Wsparcie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych	zadanie ciągle	ARiMR, ODR	wg budżetu	PROW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP4. Ochrona i odtwarzanie różnorodności biologicznej systemów leśnych					
OP 4.1.	Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”	2012-2015	Lasy Państwowe	ok. 2100	środki własne, środki UE
OP 4.2.	Zalesienie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo- krajobrazowych	2012-2015	Lasy Państwowe, właściciele gruntów	ok. 2000	środki własne, środki UE
OP 4.3.	Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Ciągly	Lasy Państwowe, właściciele gruntów	ok. 1000	środki własne, środki UE
OP 4.4.	Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym odtwarzanie potencjału produkcji leśnej	2012-2015	Lasy Państwowe, właściciele gruntów	ok. 1200	środki własne, środki UE

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych, wyznaczonych w planach urzędzenia lasu jako drogi pożarowe				
OP 4.5. Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym: zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych- budowa obiektów wodno-melioracyjnych	2012-2015	Lasy Państwowe	1 000	środki własne, środki UE ,
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP5. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych				
OP 5.1. Realizacja planów urzędzenia lasów.	ciągły	Lasy Państwowe	5 000	budżet państwa
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP6. Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych				
OP 6.1. Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych	2012-2015	Lasy Państwowe	10	środki własne, środki UE
OP 6.2. Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	2012-2015	Lasy Państwowe	10	budżet, środki UE
OP 6.3. Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną i łowiecką oraz turystyki ekologicznej i rowerowej	2012-2015	Lasy Państwowe	10	budżet, środki UE
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP7. Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom				
OP 7.1. Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach	2012-2015	Lasy Państwowe	80	budżet, środki własne, środki UE
OP 7.2. Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym: <ul style="list-style-type: none"> modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego 	2012-2015	Lasy Państwowe	150	budżet, środki własne, środki UE
OP 7.3. Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe	2012-2015	Lasy Państwowe	1 200	budżet, środki własne, środki UE
OP 7.4. Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).	2012-2015	Lasy Państwowe	400	budżet, środki własne, środki UE
OP 7.5. Działania mające na celu ochronę lasu przed szkodami wyrządzonymi przez zwierzyną leśną	2012-2015	Lasy Państwowe	wg budżetu	budżet, środki własne, środki UE
Priorytet: OCHRONA PRZED HAŁASEM (H)				
Cel strategiczny (długoterminowy): ZMNIEJSZENIE UCIAŹLIWOŚCI HAŁASU POPRZEC OBNIŻENIE JEGO NATĘŻENIA DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW				
Cel operacyjny (krótkoterminowy): H1. Monitoring hałasu i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas				
H 1.1. Sporządzenie map akustycznych dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz dla dróg krajowych, linii kolejowych i lotnisk	2012	Starostwa Powiatowe, Zarządcy dróg, linii	5 000	budżet, środki UE

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie		Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
			kolejowych i lotnisk		
H 1.2.	Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem	2013	Zarząd Województwa, Starostwa Powiatowe	2 000	budżet, środki UE
H 1.3.	Kontrola jednostek gospodarczych oraz lotnisk w zakresie emitowanego hałas	Zadanie ciągle	WIOŚ	w ramach działalności	w ramach działań własnych
Cel operacyjny (krótkoterminowy): H2. Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców					
H 2.1.	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa lubuskiego ponad normatywnym hałasem poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi), • przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, 	2015	Gminy, Zarządcy dróg,	200 000	budżet, WFOSiGW, środki UE
H 2.2.	Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska w tym m.in. <ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów wraz z pomiarem prędkości (fotoradary), w miejscach przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu; • utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości). 	2015	Gminy, Zarządcy dróg, Policja	1 000	budżet, środki UE
H 2.3.	Zapobieganie rozprzestrzeniania się hałasu w środowisku w miejscach znacznych przekroczeń poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • budowę ekranów akustycznych, • tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych, • zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków. 	2015	Gminy, Zarządcy dróg i linii kolejowych i budynków	500 000	budżet, WFOSiGW, środki UE
H 2.4.	Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy) m.in. poprzez ich modernizację, naprawę trakcji.	2015	Gminy, Przedsiębiorstwo komunikacji tramwajowej, PKM, PKP	100 000	budżet, WFOSiGW, środki UE
H 2.5.	Tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem: <ul style="list-style-type: none"> • źródeł hałasu, • przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanej funkcji), • zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów. 	2013	Gminy	w ramach zadań własnych	budżet
H 2.6.	Kontrola zakładów w przypadku naruszeń zasad przestrzegania emisji hałasu przemysłowego do środowiska oraz zastosowanie środków naprawczych przez zakłady przemysłowe jak ekrany akustyczne, obudowy dźwiękochłonne, tłumiki i inne.	Zadanie ciągle	WIOŚ, zakłady przemysłowe	w ramach zadań własnych według budżetu	w ramach działań własnych, budżet
H 2.7.	Przeprowadzenie edukacji ekologicznej oraz promocja: <ul style="list-style-type: none"> • komunikacji zbiorowej, • transportu rowerowego, • proekologicznego korzystania z samochodów: Carpooling (jazda z sąsiadem), Eco-driving (ekologiczny, oszczędny styl jazdy). 	2013	Zarząd Województwa, Gminy, Zarządcy dróg	3 000	budżet, WFOSiGW, środki UE

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
Priorytet: OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI (PEM)				
Cel strategiczny (długoterminowy): OCHRONA PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH				
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PEM 1. Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych				
PEM 1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa.	Zadanie ciągłe	WIOŚ	w ramach zadań własnych	w ramach działań własnych
PEM 2. Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	2014	Gminy	w ramach zadań własnych	środki własne
Priorytet: ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (OZE)				
Cel strategiczny (długoterminowy): OGRANICZANIE ZUŻYCIA ENERGII ORAZ ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII				
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OZE1. Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii				
OZE 1.1. Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii.	Zadanie ciągłe	Zarządy Powiatu, Miasta/Gminy, prywatni inwestorzy	Koszty będą zależne od zastosowanych technologii	środki własne, środki UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW kredyty bankowe
Priorytet: PRZECIWSTRAWIANIE POWSTAWANIU AWARII PRZEMYSŁOWYCH (PAP)				
Cel strategiczny (długoterminowy): OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW				
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PAP1. Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i w wyniku transportu				
PAP 1.1. Opracowanie raportów o bezpieczeństwie w zakładach o dużym ryzyku na terenie województwa, które nie posiadają takich dokumentów. Raport powinien być zatwierdzony przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej	Zadanie ciągłe	Prowadzący zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii, PSP	-	Środki własne
PAP 1.2. Prowadzenie i weryfikacja elektronicznej bazy danych, w zakresie zakładów mogących powodować poważną awarię	Zadanie ciągłe	WIOŚ	w ramach zadań własnych	Środki własne
PAP 1.3. Prowadzenie monitoringu na obszarach zagrożonych ryzykiem wystąpienia poważnych awarii oraz rejestru poważnych awarii	Zadanie ciągłe	WIOŚ	w ramach zadań własnych	Środki własne
PAP 1.4. Wyegzekwowanie od wszystkich zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, opracowania i wdrożenia systemów bezpieczeństwa gwarantujących ochronę ludzi i środowiska	2015	WIOŚ	w ramach zadań własnych	Środki własne
PAP 1.5. Wyznaczenie optymalnych tras dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, z ominięciem centrów miast, stref ochronnych ujęć wody pitnej oraz wyznaczeniem (budową) miejsc postojowych	2015	Wojewoda, Zarząd Województwa, Zarządy Miast i Gmin, GDDiK	w ramach zadań własnych	Środki własne
PAP 1.6. Prowadzenie systematycznych kontroli oraz nadzoru nad transportem materiałów niebezpiecznych	Zadanie ciągłe	Wojewoda, Policja, PSP	w ramach zadań własnych	Środki własne
Cel operacyjny (krótkoterminowy): PAP2. Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii				
PAP 2.1. Opracowanie Zewnętrzny Planu Operacyjno-Ratowniczego dla terenu narażonego na skutki awarii przemysłowej położonego poza zakładem o dużym ryzyku, na podstawie informacji złożonych przez prowadzących zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	2015	Komendant Wojewódzki PSP	-	Środki własne
PAP 2.2. Opracowanie i wdrożenie systemu ratowniczo-gaśniczego dla województwa	2015	Komendant Wojewódzki PSP	w ramach zadań własnych	Środki własne

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie		Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
PAP 2.3	Doposażenie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego	Zadanie ciągłe	KW PSP, KP PSP, OSP	-	Środki własne, WFOŚiGW, środki UE
PAP 2.4	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Zadanie ciągłe	Sprawcy awarii, KW PSP, KP PSP, OSP	-	Koszty po stronie sprawców awarii
PAP 2.5	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Zadanie ciągłe	Starosta	-	Środki własne
Priorytet: KOPALINY (K)					
Cel strategiczny (długoterminowy): ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): K.1. Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego					
K 1.1.	Wykorzystanie nowoczesnych technik poszukiwawczych i wydobywczych	2015	WUG, GIG, Kopalnie	koszty będą zależne od zastosowanych technik	budżet, środki UE
K 1.2.	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalni	2015	Organy koncesyjne, Gminy, OUG	zadanie realizowane w ramach działań własnych	budżet
K 1.3.	Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalni i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem nie górnictwem na całym obszarze województwa	2015	Gminy, organy koncesyjne	zadanie realizowane w ramach działań własnych	budżet
K 1.4.	Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalni w procesie planowania przestrzennego	2015	Organy koncesyjne Gminy, OUG	zadanie realizowane w ramach działań własnych	budżet
Priorytet: DEGRADACJA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB (GL)					
Cel strategiczny (długoterminowy): OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): GL1. Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju					
GL 1.1.	Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego	2012-2015	Wojewoda, samorządy terytorialne – i podległe im jednostki, ARiMR, podmioty gospodarcze	W ramach bieżącej działalności	Budżet, środki własne, środki UE, kredyty preferencyjne oraz komercyjne kredyty bankowe
GL 1.2.	Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą	2012-2015	Wojewoda, samorządy terytorialne – i podległe im jednostki, ARiMR, podmioty gospodarcze	W ramach bieżącej działalności	Budżet, środki własne, środki UE, kredyty preferencyjne oraz komercyjne kredyty bankowe
GL 1.3.	Tworzenie nowych gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych	2012-2015	WODR, ODR, ARiMR, Właściciele gospodarstw rolnych	100	Środki własne, Środki UE
Cel operacyjny (krótkoterminowy): GL2. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych					
GL 2.1.	Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych i zdegradowanych	2012-2015	Wojewoda, samorządy terytorialne – i podległe im jednostki, ARiMR, podmioty gospodarcze	W ramach bieżącej działalności	Budżet, środki własne, środki UE, kredyty preferencyjne oraz komercyjne kredyty bankowe

Działanie		Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
GL 2.2	Rekultywacja terenów uznanych za zdegradowane	2012-2015	samorządy terytorialne – i podległe im jednostki, ARiMR, podmioty gospodarcze	100	Budżet, środki własne, środki UE,
GL 2.3.	Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, W tym <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie • prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie 	ciągły	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze	1 200	Budżet, środki własne, środki UE,
Cel operacyjny (krótkoterminowy): GL3. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej					
GL 3.1.	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego poprzez szkolenia rolników (zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody)	2012-2015	WODR	5 000	środki własne, środki UE
GL 3.2.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	2012-2015	Zarząd Województwa, WODR, Właściciele gospodarstw rolnych, Podmioty gospodarcze	12 000	środki własne, środki UE
GL 3.3.	Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb również w innych sektorach gospodarki	2012-2015	Zarząd Województwa, WODR, Właściciele gospodarstw rolnych, Podmioty gospodarcze	12 000	środki własne, środki UE
GL 3.4.	Ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb	2012-2015	WODR, ARiMR, Właściciele i dzierżawcy gruntów rolnych	8 000	środki własne, środki UE
Priorytet: WSPÓLPRACA TRANSGRANICZNA (WT)					
Cel strategiczny (długoterminowy): PROWADZENIE WSPÓLNYCH, TRANSGRANICZNYCH DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA I OCHRONĄ PRZECIWPOWODZIOWĄ					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): WT1. Realizacja działań z zakresu ochrony środowiska i ochrony przeciwpowodziowej w ramach podpisanych umów o współpracy transgranicznej					
WT 1.1.	Organizowanie lub udział w spotkaniach dotyczących transgranicznej ochrony środowiska i ochrony przeciwpowodziowej	2015	Zarządy gmin, powiatów, województwa, WIOŚ	-	Interreg, unijne środki UE, budżety gmin, powiatów, województwa
WT 1.2.	WT1.2. Opracowanie dokumentów dotyczących współpracy transgranicznej w zakresie ochrony środowiska i ochrony przeciwpowodziowej	2015	Zarządy gmin, powiatów, województwa, WIOŚ	-	Interreg, unijne środki UE, budżety gmin, powiatów, województwa
Priorytet: EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)					
Cel strategiczny (długoterminowy): PROPAGOWANIE WŁAŚCIWYCH ZACHOWAŃ I POSTAW DOTYCZĄCYCH ŚRODOWISKA NATURALNEGO					
Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 1. Promowanie właściwych zachowań w zakresie ochrony środowiska, zwłaszcza zanieczyszczeń wody i gospodarki odpadami oraz ochrony powietrza					
EE 1.1.	Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)	Zadanie ciągłe	Ośrodki EE, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, placówki	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku

Działanie		Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
			oświaty		
EE 1.2.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody oraz wpływu nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych na jakość wód (np. spotkania, prelekcje, szkolenia)	Zadanie ciągłe	Ośrodki EE, organizacje pozarządowe, ODR, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, placówki oświaty	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 1.3.	Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk	Zadanie ciągłe	ODR, ARiMR, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 1.4.	Promowanie działań z zakresu edukacji ekologicznej i ochrony środowiska poprzez lokalne media (np. radio, prasa, telewizja, portale internetowe)	Zadanie ciągłe	Media, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, organizacje pozarządowe,	300	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 1.5.	Wyjazdy dzieci i młodzieży do miejsc związanych z ochroną środowiska (np. oczyszczalni ścieków, instalacji do odzysku, sortowni)	Zadanie ciągłe	Placówki oświaty, ośrodki EE	150	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 1.6.	Kształcenie kadr samorządowych w zakresie przepisów prawa ochrony środowiska, obowiązujących procedur oraz podnoszenie wiedzy z wybranych komponentów środowiska	Zadanie ciągłe	Zarządy gmin, powiatów, województwa, WIOŚ	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 1.7.	Pozostałe działania podnoszące poziom wiedzy z zakresu ochrony środowiska, zwłaszcza ochrony powietrza, zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych	Zadanie ciągłe	Ośrodki EE, WIOŚ, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, placówki oświaty	300	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 2. Rozwijanie działań edukacyjnych dotyczących ochrony przyrody					
EE 2.1.	Wyjazdy dzieci i młodzieży do ośrodków edukacji ekologicznej, przyrodniczej itp., w celu poznawania przyrody, w tym prowadzenie zajęć w oparciu o ścieżki edukacyjne	Zadanie ciągłe	Placówki oświaty, ośrodki EE, LP, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski,	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 2.2.	Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy nt. walorów środowiska przyrodniczego na terenie województwa	Zadanie ciągłe	RDOŚ, LP, Organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, placówki oświaty	300	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 2.3.	Prowadzenie szkoleń, warsztatów i spotkań mających na celu podniesienie wiedzy na temat możliwości prowadzenia działań na obszarach Natura 2000 oraz obowiązujących w tym zakresie	Zadanie ciągłe	Organizacje pozarządowe, gminy,	300	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE

Działanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Koszt całkowity przedsięwzięcia [tys. zł]	Źródło finansowania
procedur		powiaty, RDOŚ, LP		
EE 2.4. Inne działania związane z podnoszeniem wiedzy na temat ochrony przyrody	Zadanie ciągłe	Gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, RDOŚ, LP, placówki oświatowe, WIOŚ, organizacje pozarządowe, inne podmioty	300	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
Cel operacyjny (krótkoterminowy): EE 3. Stworzenie warunków dla rozwoju bazy edukacji ekologicznej				
EE 3.1. Rozwój ośrodków edukacji ekologicznej i przyrodniczo-leśnej oraz innych obiektów, w których prowadzone są zajęcia z edukacji ekologicznej (np. poprzez ich modernizację, wyposażanie itp.)	Zadanie ciągłe	Ośrodki EE, LP, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty	500	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE, kredyty bankowe
EE 3.2. Opracowywanie lokalnych programów edukacji ekologicznej	Zadanie ciągłe	Gminy, powiaty, Urząd Marszałkowski, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 3.3. Zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej	Zadanie ciągłe	Ośrodki EE, LP, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE
EE 3.4. Pozostałe działania związane z rozwojem bazy EE, np. stawianie tablic informacyjnych, oznakowań, tworzenie wystaw itp.	Zadanie ciągłe	Ośrodki EE, LP, organizacje pozarządowe, gminy, powiaty, inne podmioty	200	WFOSiGW, budżet, środki własne, środki UE

Źródło: Opracowanie własne